



УДК 303.422:008(477)

## ПЕТРО МОГИЛА В ДУХОВНОМУ ТА СУСПІЛЬНОМУ ЖИТТІ УКРАЇНИ

Студ. Ф.С. Макатьора, гр. БТЕ-1-15

Наук. керівник доц. З.В. Захожай

Київський національний університет технологій та дизайну

Петро Могила у першу чергу був визначним діячем у релігійній царині, але ґрунтовні гуманітарно-духовні знання, багатоаспектна громадсько-культурна й організаційна робота дали йому можливість стати знаним українським діячем своєї доби. Україна, а з нею все громадянство, виховане в ній, жило спадщиною Могили, його духом «на славу і заступленіє правовірним, на посрамленіє нечистивим і оступником православня віри, на безконечное мученіє їх», - як стверджує Острозький літописець. Час, у якому жив і працював П. Могила, був часом переломного історичного повороту в долі українського народу, зв'язаного з національно-культурницьким рухом і підготовкою духовних підвалин для соціальних та освітньо-просвітницьких реформ.

Микола Космаров так оцінював перші кроки Петра Могили: «Новий архімандрит зразу ж виявив свою діяльність на користь монастиря, завів нагляд над священнослужителями у селах лаврських маєтків, малограмотних наказав учити, а впертих і своєвільних піддавати покаранням: оновив церкву, не шкодував витрат на прикрашення печер, підпорядкував лаврі Пустинно-миколаївський монастир, заснував Голосіївську пустинь, побудував за свій рахунок при лаврі богадільню для жебраків і задумав завести при Печерському монастирі вищу школу.» Восени 1631 року на території Києво-Печерської лаври відкрив першу школу. Викладання у Лаврській школі велося латиною, польською мовою, створювалася за зразком провідних шкіл того часу – єзуїтських колегій, всього навчалася понад 100 учнів. Петро Могила добре усвідомлював значення освіти в розвитку суспільства, прагнув заснувати в Києві школи, які відповідали б потребам часу, ні в чому не поступалися б подібним європейським навчальним закладам. Задовго до відкриття школи, турбуючись про досвідчених викладачів, Петро Могила добирав здібних молодих людей, своїм коштом відправляв їх за кордон на навчання. Лаврську школу, об'єднану в 1632 році з братською, згодом було перетворено на Києво-Могилянську колегію, яку було проголошено правонаступницею Київської Академії, заснованої Ярославом Мудрим.

12 березня 1633 року Владислав затвердив митрополитом Петра Могилу. У відомство православного митрополита Могили перейшли Софійський кафедральний собор у Києві та приписані до нього храми, Видубицький, Михайлівський, Пустинно-Миколаївський монастир і інші монастирі та храми. У 1634 році розпочалося відновлення Софійського собору, яке тривало впродовж десяти років. Митрополит наказав також розчистити з-під нашарувань землі залишки Десятинної церкви, під руїнами якої було віднайдено мощі святого рівноапостольного великого князя Володимира. Петро Могила своїм коштом відновив стару Церкву Спаса на Берестові, для розпису якої запросив художників з Криту, архітектора Октавіано Манчіні. Ними були відновлені також Трьохсвятительська і Михайлівська церкви Видубицького монастиря. Під керівництвом Петра Могили було здійснено перегляд та видання інших богослужбових книг. Одна з найвідоміших – це «Служебник» (1629, 1639). Під керівництвом Могили було складено перший православний Катехізис. Повний катехізис було видано вже після смерті Петра Могили в Європі грецькою, латинською та польською мовами. 1696 року його передрукували в Москві, коли він уже заслужив повагу всіх православних богословів західного світу. Довгий час катехізис Петра Могили виконував роль найповнішого викладу православної віри.